

MIKROCOSIOLOGIJA

*SIMBOLIČKI
INTERAKCIONIZAM*

- Pristup u sociologiji koji proučava svakodnevno društveno ponašanje ljudi ‘licem u lice’ i manje skupine

- *simbolički interakcionizam* (George H. Mead) i

- *etnometodologija* (Aaron Cicourel)

- *sociometrija* (Jacob L. Moreno)

Ponašanje pojedinaca i odnosi u malim skupinama razlikuju se od onih u velikim skupinama (klasama ili narodima) ili organizacijama (državama),

- načini razumijevanja tih pojava također različiti.

Različiti pristupi

- sve se bitne situacije u društvu odvijaju i važne odluke donose na individualnom planu, Max Weber, James S. Coleman

- individualno ponašanje i mikrosituacija rezultat utjecaja makrostruktura => određuje norme ponašanja i položaj u skupini, hijerarhiju, moć, ugled i sl. K. Marx, Sheila Rowbotham ...

SIMBOLIČKI INTERAKCIONIZAM

dva intelektualna utjecaja:

Filozofija pragmatizma

Psihologijski bihevizizam

Pragmatizam

- osnovno mjerilo nekoga teorijskoga načela sadržano u njegovoj praktičnoj rijednosti
- rješenje nekoga problema koje nema određenih konzekvencija u praksi, besmisleno, metafizičko, nedjelotvorno, pa prema tomu i neistinito

- istina tj. stvarnost ne postoji negdje tamo, ona se kreira našim djelovanjem u svijetu
- pamćenje i znanje o svijetu zasnivamo na onome što se za nas pokazalo korisnim
- definiramo socijalne i psihičke predmete na osnovi korisnosti
- želimo razumjet aktere moramo to razumijevanje temeljiti na tome što stvarno rade

Za simbolički interakcionizam najbitnije:

- usmjerenost na interakciju između aktera i svijeta
- razumijevanje aktera i svijeta kao dinamičkih procesa, a ne statičkih struktura
- pripisivanje velikog značenja sposobnostima aktera da interpretiraju socijalni svijet

Bihevizorizam

- predmet psihologije može biti samo objektivno ponašanje, tj. ono ponašanje i učinci ponašanja koji se mogu objektivno opažati i mjeriti,
- metoda priznaje se samo objektivno opažanje i mjerenje
- temeljni cilj psihologije: predviđanje i kontrola ponašanja.

socijalni bihevizizam

- podražaji i reakcije ličnosti moraju se promatrati u aspektu komunikacije s okolinom;
- organizam nije pasivni receptor podražaja, ličnost i okolina uzajamno se određuju;
- komunikacija se najprije javlja kroz odgovarajuće geste koje su čuvstveni simboli značenja;
- finalna faza komunikacije tako je već dana u početnoj fazi, a reakcija između ličnosti (*Self*) može se svjesno kontrolirati

George Herbert Mead

*- razlika u odnosu na bihevizizam:
sposobnost uporabe jezika: između poticaja i
reakcije, proces odluke*

Predmet proučavanja / jedinica analize:

*djelovanje - otvoreni i zatvoreni aspekti
ljudske akcije*

- Zatvoreno ponašanje: proces razmišljanja, simboli, značenja
- Otvoreno: aktualno ponašanje koje akter izvodi

SVIJEST:

Nije stvar već *socijalni proces*

Nije obična konverzacija pokreta: akcija -
reakcija

- Kod ljudi: između stimulansa i odgovora niz mentalnih procesa
- Najvažnija točka - sposobnost preuzimanja uloge

- *Svijest: ODNOS IZMEĐU AKTERA I SITUACIJE (posredovan cjelinom simbola)*

OSOBA

- a) sposobnost odgovoriti sebi kao drugi
- b) odgovoriti sebi kao kolektivitet tj. generalizirani drugi
- c) sposobnost uključivanja u nečiji razgovor o drugima
- d) sposobnost svjesnog praćenja što drugi govori i / predviđanja idućeg koraka

DRUŠTVO

obrazac interakcije /

‘organizirana cjelina odgovora na situacije u koje je osoba uključena’

- institucija: ‘cjelina uobičajenih odgovora’

SPOSOBNOST RAZMIŠLJANJA

- razlikuje simbolički interakcionizam od bihevioralnih korijena
- osnova ukupne teorijske orijentacije

MIŠLJENJE I INTERAKCIJA

- akteri uzimaju druge u obzir i odlučuju kako uklopiti svoje aktivnosti u njihove

I nesimbolička: konverzacija pokreta, ne uključuje razmišljanje

II simbolička reakcija: uključuje mentalne procese

SIMBOLI

- socijalni predmeti koji predstavljaju (stoje umjesto / zauzimaju mjesto) što god se ljudi složili da predstavljaju
- umjesto pasivnih odgovora, aktivna kreacija i rekreacija svijeta

SLOBODAN IZBOR

Ljudi vlastitom interpretacijom

oblikuju nova značenja i nove pravce značenja

Ja u zrcalu

Charles Cooley

spособnost vidjeti sebe kao bilo koji drugi
socijalni objekt

- a) zamišljamo kako izgledamo drugima,
 - b) zamišljamo njihove prosudbe o nama
 - c) razvijanje osjećaja (ponos ili poniženje)
- kao rezultat svega toga

MORRIS ROSENBERG

- Osoba-koncept / osoba-predmet:
 - ukupnost osobnih razmišljanja i osjećaja u odnosu na sebe kao objekt
 - ili
 - rezultat jedinstvene cjeline informacija i stajališta o sebi

Tri tipa ličnosti:

- *postojeća osoba*

- *željena osoba*

- *prezentirajuća osoba*

ERVING GOFFMAN

DRAMATURGIJA

The Presentation of Self in Everyday Life

- Za stabilnu sliku o sebi o sebi ljudi izvode uloge za društvenu publiku
- Osoba je dramski učinak scene koja se prikazuje

Upravljanje impresijama:

- sigurnost od neočekivanih postupaka
- dramaturška lojalnost,
- dramaturška disciplina,
- dramaturški oprez,
- uloga publike

Role Distance

stupanj obuzetosti ulogom

- Stupanj uključenosti: *previše uloga za stvarnu uključenost u svaku od njih; odvajanje od uloge*
- Funkcija socijalnog statusa: *zanemarivanje aktualnog statusa radi relaksacije grupne dinamike ...*

Stigma

- procjep između *virtualnog* i *aktualnog socijalnog identiteta*: između onoga što bi osoba trebala biti i onoga što jest
- svatko tko to osjeća - *stigmatiziran*
- *svi* u ovom ili onom trenutku, u različitim socijalnim interakcijama
- *diskreditirajuća i diskretna stigma*

Frame Analysis

- predmet interesa: *male strukture koje upravljaju mislima i postupcima aktera*

HERBERT BLUMER

- bit društva nisu makrostrukture već akteri i akcije... i to, ne samo izolirane aktivnosti

- već kolektivna akcija osobe koje usklađuju svoje pravce akcije jedne s drugima...

- ukazuju jedni na druge,

- a ne usmjeravaju se samo sami prema sebi

‘Ljudsko društvo treba promatrati kao da se sastoji od djelatnih osoba a život društva kao da se sastoji od njihova djelovanja’

- to nije samo mnoštvo odvojenih akcija

- kolektivna akcija: uključuje osobe koje usklađuju pravce aktivnosti sa drugima

STAV

Konvencionalni pristup: *unaprijed organizirana tendencija* unutar aktera = poticaj za akciju

Blumer: *'definirajući proces uz čiju pomoć akter počinje oblikovati svoje djelovanje'*

- kritika sociologije kao recepata za ono što bi sociolozi trebali vidjeti u stvarnom svijetu
- umjesto tradicionalnih koncepata /
'senzitivirajući - sugestije bez nasilja nad stvarnošću
- *statička / suosjećajna introspekcija*:
zauzimanje akterove pozicije

KRITIKA

- 1) ograničeno razmatranje ljudskih emocija
- 2) nebriga za socijalnu strukturu

